

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarivs Martini Lvtheri in Ionam Prophetam

Luther, Martin

Haganoæ, [15]26

VD16 B 3890

Surge & uade in Niniue[m] civitate[m] magna[m]m et prædica in ea,
q[ui]a asce[n], &c,

urn:nbn:de:hbz:466:1-35968

mus Noa ante diluuium esse missum . Loth , priusquam euerteret absumeretq; igne sulphureo Sodomam . Abrahamum uero Isaac & Iacob antequam terram Canaam uastaret . Porro Iosephum & Moysen priusquam horrendis plagis Aegyptum percuteret . Ita quoq; sic Ionam & Hoseam , ante Niniuitarum et Israëliitarum imperiorum eersionem . Sed & Christum ipsum filium suum unigenitum antequam ueniret dies ille magnus & horribilis in mundum misit . Ceterum post Christi mortem nedum , urbs Hierosolymitarum deleta est funditus , sed Romanorum imperium quoq; euersum est . Quinetiam nobis ipsis eadem iam praesto est gratia , maximaq; diuini Verbi lux effulsit . Quo circa magnum aliquot malum nostris ceruicibus imminere dubium non est , & , nisi me omnia fallat , in hoc Deus est , ut aliquot e medio breui sit ablaturus , priusquam exitum paratum ex improviso omnes nos obruat atq; absumat , si non mature resipuerimus . Cuius rei pro dolor nullam spem relictam esse uideo , & iam bonam futurae plagae partem haud obscure persensimus .

Magnum malum nobis imminet .

Surge & uade in Niniuem ciuitatem magnam , et praedica in ea , quia alce . &c .

Principio uidemus hoc in loco manifeste , Deum nedum Iudeorum curam habere , sed etiam gen-

COMMENTARIUS

tiliū, ut recte Paulus dixerit Rom. 3. Deū non solū Iu-
dæorū esse Deum, sed etiā gentiū. Tametsi nusquam
certis inditijs hic deprehēdi potest Niniuitas unq̄ fuis-
se circūcisos, aut Iudæorū legem suscepisse aut tenuis-
se, sed in hoc tantū laudari, quod Verbo Dei prædi-
cato crediderint, & relicta impietate anteaacte ui-

Circūcisio in te pœnitentiā egerint. Et hoc quidem argumento ual-
utilis ad con- de impugnatur Iudæorum pertinacia, fides uero Chri-
sequendā iu- stiana non mediocriter cōfirmatur, quod quidem osci-
sticiam. tanter nobis negligēdum non est. Ex hoc enim poten-
ter colligimus concludimusq̄, circuncisionem, & le-
gem Mosaicam, ad iustitiā probitatemq̄; consequen-
dam, non esse cōducibilem aut necessariam, falsumq̄;
esse, quod Iudæi putāt omnium hominū interesse, ut
professo Iudaismo, legem Moisaicam suscipiāt atq; ob-
seruent, quasi Iudæi tantum essent populus Dei san-
ctus, & electus. Hic enim Ionas suo libro fortiter ob-
sistit, & probat Niniuitas absq; lege & Iudaismo, so-
lā fide & operibus Deo placuisse, & satisfecisse, nec
Deum plura ab illis exegisse. Si enim lex per Mo-
sen tradita ad consequendam iustitiam fuisset necessā-
ria, omnibus modis etiā Niniuitis erat obseruanda.
Cōtra diuersum reperimus à Iudæis requiri fidem, &
opera, parumq̄; illis prodest circūcisio, cerimoniamq̄;
diuersitas, quas in uniuersum Esaias Cap. ii.

con

contēnit, et reijcit, ut rectissime dixerit Paulus Rom.
 2. Gentes quæ legem non habebant, natura quæ legis
 erant, fecisse, Iudeos uero per legem, legis trans-
 gressores factos esse. Quamobrem haud difficulter
 deprehēdimus legem Mosaicam, Iudæis tantū ad tem-
 pus esse datam, ut coërcerētur, & humiliarentur, ue-
 luti idem Paulus ad Galat. 4. disputat, et prorsus nō
 in hoc, ut per illam seruata, laudem iustitiæ cōseque-
 rentur, sed ut Christum, & dei gratiam hoc sitirent
 auidius. Cōfirmat itaq; prophetia sua Ionas, quod ab
 Apostolo Rom. 3. præclare dictum est, ex operibus le-
 gis non iustificari ullum hominem corā deo, sed absq;
 operibus legis fide iustificari credentes, quæ postea
 bonis operibus officiosa sit, & efficax, id quod &
 in Niniuitis postea spectabimus. Iam si Niniuitis lex
 Mosaiica non fuit suscipienda aut obseruanda, nec Iu-
 daismus profitendus, tametsi Christus nondum uene-
 rat, & lex apud Iudæos uigebat, quanto minus no-
 bis lex amplectenda nunc est, posteaq; Christus iam
 uenit, & lex etiam apud Iudæos abrogata est. Quo
 circa nihil aliud nobis, ut Niniuitis, necessariū esse ui-
 demus, quàm sanam & sinceram fidē per charitatē
 erga proximū operātem. Hoc uero nō tantum dico,
 ut Iudaicam pertinaciā oppugnem, quàm ut nostram
 quoq; doctrinam solidioribus argumentis cōfirmem,
 qui

COMMENTARIUS

qui, quum hanc diuinā doctrinam amplectimur atq;
affirmamus, non unius Diaboli insultum sustinemus.
Primum quidem Papam cum omnibus suis creaturis,
Onera Papæ & membris, à quibus hæc doctrina ut nuper nata no-
uitatis nomine damnatur iniustissime, onerantes nos
longe grauioribus & pluribus legibus, quàm unquā
Moses Iudæos sua lege grauauit, uoluntq; nos impor-
tabili traditionum suarum onere iustos & probos fa-
cere. **N.** Plane tamen opinor eandem satis esse uctustam
& antiquam, cum tempore Ionæ ante Christū mul-
tis retro seculis fuerat. Sed & satis uehementem &
sufficientem, quippe quæ per Ionam prædicata Ni-
nuitas conuersos iustificauerit, contra legis Mosaicæ
adminiculum, priusq; quisquam detestandam perdi-
tissimi Papatus abominationem somniauerit. **S E-**
C V N D O nimium hostiliter oppugnamur, et multifa-
riam quidem à seditiosis spiritibus, qui nobis etiā in-
uitis Mosē omnibus modis conantur obtrudere, pa-
Seditiosi spi- rum compertum habentes, quid inter Mosē & Chri-
ritus. stum intersit, aut quousq; Mosi auctoritas se propa-
get, aut cui tandem usui seruiat. Cuiusmodi fuerunt
hactenus, qui imagines magno fastu deiiciendas &
corrumpendas esse docuerunt, quiq; mundanæ gladij
administrationem unā cum Mose nitebantur coniun-
gere, magno supercilio confidenter uociferantes, hic
hic

IN IONAM

hic (si Dijs placet) est Verbum Dei. Quasi uero satis esset, si adsit Verbum Dei, ac non cum discrimine accurate habenda sit ratio, qui nam ij sint, quibus hoc demandatum sit. Neq; enim negabis & hoc fuisse Verbum Dei. Noë arca structuram fuisse creditam, item Abrahamum in mādatis accepisse à Deo ut immolaret Isaac filium, præterea Salomoni templi substructionem fuisse demandatum, uerum enim uero ob hoc mihi quoq; non est extruendum templum, aut immolandus filius, aut arca fabricanda, quia illis imperatum erat. Neq; enim tale uerbum à Deo ad me unq̄ factum est. Hoc tamē nobis omnibus sine discrimine dictum est, quemadmodum Ninuūtis, Resipiscite & credite, quamobrem illud non tantum spectandum est, an sit Verbum Dei, sed an nobis illud dictum sit nec ne, & sic nobis arripiendum erit aut posthabendum.

Vide uero cuiusmodi Deus Ionæ tradat prouinciam, Officium Ionæ illi uni munus prædicationis commēdat, aduersus potentissimum Assyriorum imperium, aduersus regem suosq; principes & tot torquatos aulicos. Præcipue uero cum adeo indigne & impotenter ferant magnates, siquis eos uel leuissimo ioco notatos reprehendat atq; corripiat, uoluntq; in uniuersum non reprehendi. Nihilominus tamen Deus hic Ionæ serio

COMMENTARIUS

demandat, ut illis sua scelera atq; malitiam detegat,
 & prædicet, que quidem res magnum requirit ani=
 mum. Hic certe nullius auctoritati aut dignitati par=
 Ardua res a=
 liorum uitam
 reprehendere. cendum est, sed libero ore utendum. Nam haud du=
 bie ad hunc modum cum eis loquutus est, Scelesti estis
 omnes, perditu & damnati o Ninuitæ, uestraq; il=
 la bona conuersatio in spectem, nihil aliud quam hy=
 pocrisis mera est, uobis breui futura exitio. Neq;
 enim fieri potest, ut in tam amplo, & splendido im=
 perio, non fuerint homines alicubi, qui coram mun=
 do honeste, & inculpate uixerint. Hos nunc o=
 mnes certatim indiscriminatimq; reprehendere, atq;
 diuine iracundiæ metu conterrere, opinione maioris
 negotij res est, nec admodum tolerabilis, precipue
 magnatibus. Et ne nimium sim uerbosus, leuicula res
 nobis prorsus uidetur, dum eandem externe saltem
 contemplamur, nec de nostro luditur (quod aiunt)
 corio. Quod si tamen idem nobis aliquando usu ue=
 niret, aut tunc præsto fuisset, plane opinaremur
 nos nec stultiorem nec factu impossibiliorem rem aut
 uidisse aut audiuisse unquam, quam quod tantu impe=
 rium, ab unico homine priuato, sit ulla uoce impetē=
 dum aut prouocandum. Quam uero corā mūdo esset
 ridiculū aut cōtemptibile, si quis priuata et infimæ cō=
 ditiois, ad Turcarū Cæsarem unā cū principibus &
 toto

IN IONAM

toto regno suo obiurgandum mitteretur. Quam ue-
 ro non raro extreme uisum est ridiculum, si quis leui-
 ter Pontificem ausus est carpere aut perstringere. Ita
 plerunq; fit, ut Dei opera in uisio uideatur ridicula, nec
 factu possibilia, ut ratio etiã omni spe abiecta, ea quo- Opera Dei ra-
tioni ridicula-
 que contemptissime ridere, & subsannare non uereci-
 tur. Hęc tamen omnia nostre utilitatis gratia sunt,
 ut indubitanter credamus, Deum certo siquid dixerit
 aut incoeperit ad fastigium, suprema manu imposta,
 perducturũ, tã etsi terq; quaterq; in oculis humanis
 stultum & impossibile uideretur. Dei siquidem stul-
 titia sapientiũ est hominibus. 1. Corinth. 1. Atq; huius
 rei comprobandę, abunde argumento est hic Ionas.

Et surrexit Ionas ut fugeret su-
 per mare a facie domini, & descen-
 dit in Iapho.

Latina translatio unã cum interpretatione Se-
 p̄tuaginta, hic habet in Tharsis, ubi ego uerti, super
 mare. Nunc uero ne ab illiteratis, & amulsis asinis,
 aut alioqui malignis hominibus temeritatis accuser,
 meę uersionis rationem reddendã esse censeo. Dicunt
 autẽ Ionã nauigio isse Tharsum, quę urbs est Cilitię,
 unde Paulus erat oriũdus, Act. 9. Cuius rei nullũ pba-
 bile, et idoneũ reperitur in scriptura sacra testimoniũ.

Neq;